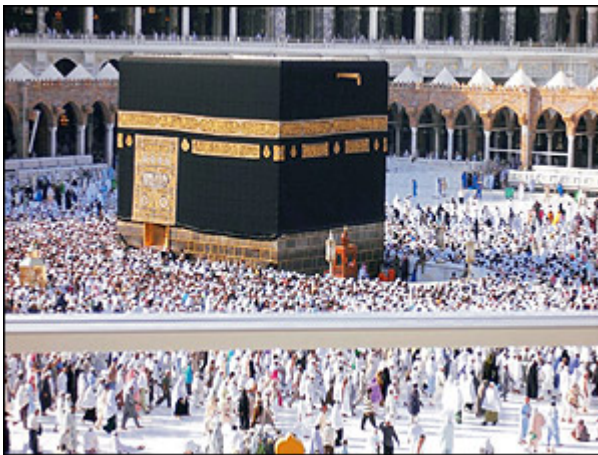

“ Το Χατζ (μία σύντομη ιστορία)

Χατζ κυριολεκτικά σημαίνει «αναχώρηση για κάποιο μέρος». Στο Ισλάμ σημαίνει το ετήσιο προσκύνημα που κάνουν οι Μουσουλμάνοι προς τη Μέκκα με σκοπό να ακολουθήσουν ένα συγκεκριμένο θρησκευτικό τελετουργικό σύμφωνα με όσα υπέδειξε ο Προφήτης Μωχάμμεντ (ο ευλογημένος εν ειρήνη από το Θεό).

Το Χατζ και το τελετουργικό του φανερώθηκε από τον Αλλάχ τον καιρό του Προφήτη Αβραάμ και εκείνον επιφόρτισε ο Θεός να χτίσει την Κάαμπα – τον Οίκο του Θεού – μαζί με τον γιο του Ισμαήλ στη Μέκκα. Στο Κοράνι αναφέρεται η Κάαμπα και η οικοδόμησή της:

«Κι όταν υποδείξαμε στον Αβραάμ την τοποθεσία του Ιερού Οίκου (λέγοντας): “Μην Μου συνεταιρίζεις κανένα πράγμα στην λατρεία Μου. Αγίασε τον Οίκο Μου, γι’ αυτούς που τον περιτριγυρίζουν, ή που στέκονται (για να προσευχηθούν), ή που γονυπετούν ή που ενσκύπτουν κάτω (για να προσκυνήσουν)”.» (Σούρα ελ-Χατζ 22:26)

Μετά την οικοδόμηση της Κάαμπα, ο Προφήτης Αβραάμ πήγαινε στη Μέκκα και έκανε το προσκύνημα Χατζ κάθε χρόνο. Μετά το θάνατό του, το προσκύνημα αυτό συνεχίστηκε από τον γιό του Ισμαήλ. Με το πέρασμα του χρόνου σταδιακά, η μορφή και οι σκοποί του τελετουργικού του Χατζ άλλαξαν. Καθώς η ειδωλολατρία εξαπλώθηκε σε ολόκληρη την Αραβία, η Κάαμπα έχασε την αγνότητα και το εσωτερικό της διακοσμήθηκε με είδωλα. Οι τοίχοι της γέμισαν με ζωγραφιές και ποιήματα, περιλαμβανομένης μιας εικόνας του Ιησού με τη μητέρα του

Μάριαμ και τελικά πάνω από 360 είδωλα περιστοιχίζαν εξωτερικά το Ναό.

Κατά την περίοδο του Χατζ η ατμόσφαιρα γύρω από τον ιερό περίβολο θύμιζε τσίρκο. Άνδρες και γυναίκες γύριζαν γύρω από την Κάαμπα γυμνοί, πρεσβεύοντας ότι θα έπρεπε να παρουσιαστούν ενώπιον του Θεού όπως ακριβώς γεννήθηκαν. Η προσευχή τους στερείτο κάθε ειλικρινούς ενθύμησης του Θείου, αντ' αυτού αποτελείτο από χειροκροτήματα, σφυρίγματα και βοές από κέρατα. Ακόμη και ο ιερός ψαλμός «Τάλμπια» παραποιήθηκε με τις παρακάτω προσθήκες: «κανείς δεν Σε συνεταιρίζεται εκτός από αυτούς που έχουν την άδεια σου. Εσύ είσαι ο Κύριός του και ο Κύριος όσων κατέχει».

Γίνονταν θυσίες στο όνομα του Θεού. Το αίμα από τα σφαγιασμένα ζώα περιχυνόταν στους τοίχους της Κάαμπα και κρεμούσαν το κρέας σε τσιγκέλια γύρω από το ναό με την πεποίθηση ότι ο Θεός απαιτούσε τη σάρκα και το αίμα αυτών των ζώων.

Τραγούδι, ποτό, μοιχεία και άλλες ανήθικες πράξεις ήταν συνήθη στους προσκυνητές, επίσης διοργανώνονταν διαγωνισμοί ποίησης και όλα αυτά αποτελούσαν το βασικό εορτασμό του Χατζ της εποχής. Στους διαγωνισμούς αυτούς οι ποιητές επαινούσαν την γενναιότητα και την υπεροχή της φυλής τους και αφηγούνταν ιστορίες συνήθως με υπερβολή για τη δειλία και την ασημαντότητα των άλλων φυλών. Επίσης γίνονταν διαγωνισμοί σε γενναιοδωρία, όπου ο αρχηγός κάθε φυλής έστηνε τεράστια καζάνια και τάζε τους προσκυνητές, έτσι ώστε να γίνει γνωστός για την εξαιρετη γενναιοδωρία του.

Έτσι οι άνθρωποι εγκατέλειψαν εντελώς τα διδάγματα των προγόνων τους και του Προφήτη Αβραάμ. Ο Οίκος που οικοδομήθηκε αγνός για τη λατρεία του Θεού μόνο, είχε πλέον βεβηλωθεί από τους ειδωλολάτρες και οι τελετές που είχε ορίσει

παραποιήθηκαν εντελώς. Αυτή η λυπηρή κατάσταση συνεχίστηκε για πολλά χρόνια. Αλλά μετά από αυτή τη μακρά περίοδο έφτασε ο καιρός για να εκπληρωθεί η ικεσία του Προφήτη Αβραάμ:

«Κύριέ μας! Στείλε ανάμεσά τους έναν απόστολο από δικό τους άνθρωπο που να απαριθμεί σ' αυτούς τα εδάφια του Βιβλίου σου. Και να τους διδάσκει το Βιβλίο (το Κοράνιο) και τη φρόνηση και να τους εξαγνίσει. Γιατί Εσύ είσαι ο Παντοδύναμος, Ο Σοφός.» (Σούρα ελ-Μπάκαρα 2:129)

Πράγματι ένα άνδρας με το όνομα Μωχάμμεντ Ιμπν Αμπνουλλάχ γεννήθηκε στην πόλη αυτή που ο Αβραάμ είχε κάνει την ικεσία του αιώνες νωρίτερα.

Για είκοσι τρία χρόνια ο Προφήτης Μωχάμμεντ (ο ευλογημένος εν ειρήνη από το Θεό) διέδωσε το μήνυμα του πραγματικού Μονοθεϊσμού – το ίδιο μήνυμα που κήρυττε ο Προφήτης Αβραάμ και οι άλλοι προφήτες – και όρισε το Νόμο του Θεού σε όλη τη γη. Έκανε κάθε δυνατή προσπάθεια για να κάνει το Λόγο του Θεού υπέρτατο και η νίκη του πάνω στο ψέμα μεσουράνησε όταν έσπασε τα αγάλματα μέσα στην Κάαμπα που για ακόμη μια φορά έγινε το Κέντρο της λατρείας του Ενός Θεού.

Ο Προφήτης όχι απλώς καθάρισε την Κάαμπα από τις ακαθαρσίες της αλλά επανάφερε τις τελετές του Χατζ, οι οποίες είχαν οριστεί με την άδεια του Θεού κατά την εποχή του Προφήτη Αβραάμ. Συγκεκριμένα εδάφια από το Κοράνι αποκαλύφθηκαν για το σκοπό αυτό, προκειμένου να εξαλειφθούν όλες οι ψεύτικες τελετουργίες που μεσουρανούσαν την προ-ισλαμική περίοδο.

Όλες οι ανήθικες πράξεις καταδικάζονταν αυστηρά από τον Αλλάχ

«Το Χατζ είναι οι γνωστοί μήνες. Κι όποιος επιχειρεί το καθήκον του αυτό, πρέπει να μην έχει συζυγικές επαφές ούτε να μιλήσει γι' αυτές, ούτε να κάνει παράβαση, κι ούτε να λογομαχεί κατά το Προσκύνημα. Κάθε καλό που κάνετε ο Αλλάχ το ξέρει. Και τότε πάρετε προμήθειες για το ταξίδι σας, το πιο καλό όμως εφόδιο είναι η ευσέβεια. Γι' αυτό σεβαστείτε Με! Ω σεις! που έχετε κατανόηση.» (Σούρα ελ-Μπάκαρα 2:197)

Οι συναγωνισμοί μεταξύ ποιητών που εξήραν τα κατορθώματα της φυλής τους σταμάτησαν. Αντ' αυτού ορίζεται στο Κοράνι: «Έτσι, όταν θα έχετε συμπληρώσει τα τυπικά των ιεροτελεστιών σας, να υμνήσετε τη δόξα του Αλλάχ, όπως συνηθίζατε να εγκωμιάζετε τους γονείς σας, κι ακόμη περισσότερο. Υπάρχουν άνθρωποι που λένε: "Κύριέ μας! Δώσε μας ό,τι μας ανήκει απ' τη γενναιοδωρία Σου σ' αυτό τον κόσμο". Αλλά δεν θα έχουν όμως μερίδιο στη Μέλλουσα ζωή.» (Σούρα ελ-Μπάκαρα 2:200)

Επίσης απαγορεύτηκαν οι διαγωνισμοί στη γενναιοδωρία. Φυσικά ενθαρρυνόταν η σίτιση των φτωχών προσκυνητών όπως ακριβώς γινόταν την εποχή του Προφήτη Αβραάμ, όμως ο Θεός όρισε ότι η σφαγή των ζώων που γινόταν για το σκοπό αυτό θα έπρεπε να έχει στόχο την ευχαρίστηση του Θεού αντί τον έπαινο του κόσμου. Το Κοράνι αναφέρει: «Και τις καμήλες (που είναι για θυσία) τις έχουμε κάνει για εσάς σαν Σύμβολα (Σημεία) του Αλλάχ. Πολλά έχετε να ωφεληθείτε απ' αυτές. να μνημονεύετε το όνομα του Αλλάχ πάνω τους καθώς απλώνονται (και γίνονται έτοιμες) (για να θυσιαστούν). Όταν βρίσκονται, κάτω στα πλευρά τους, (μετά το σφάξιμο), να φάτε απ' αυτό (το κρέας) και να δώσετε να φάει τόσο σ' αυτόν που (δεν ζητά) γιατί ζει ικανοποιημένος, όσο και σε αυτόν που ζητά ταπεινά. Έτσι έχουμε κάνει τα (ζώα) να είναι εξυπηρετικά για σας, για να είστε ευγνώμονες.» (Σούρα ελ-Χατζ 22:36).

Όσο για την ανήκουστη πρακτική να ρίχνουν το αίμα των θυσιασμένων ζώων στην Κάαμπα, περιλούζοντας τους τοίχους της και βάζοντας σε βωμούς τα κρέατα να καίγονται, το Κοράνι

αναφέρει ξεκάθαρα: «Δεν είναι ούτε το κρέας τους ούτε το αίμα τους που φθάνει μέχρι τον Αλλάχ για να τα πάρει. Κι όμως είναι η ευσέβειά σας που Τον φθάνει. Έτσι Εκείνος τα έχει υποτάξει σε εσάς, για να Μεγαλύνετε τον Αλλάχ με ό,τι σας έχει καθοδηγήσει. Κι ανάγγειλε τις χαρούμενες ειδήσεις στους ενάρετους.» (Σούρα ελ-Χατζ 22:37).

Ο Προφήτης Μωχάμμεντ έβαλε ένα τέλος στην περιφορά γύρω από την Κάαμπα σε γυμνούς και το επιχείρημα των ειδωλολατρών καταρρίφθηκε από το παρακάτω εδάφιο: «Πες: Ποιος απαγόρευσε τα στολίδια του Αλλάχ, που παραχώρησε σ' αυτούς που Τον υπηρετούν, καθώς και τα καθαρά και αγνά πράγματα (που έχει προμηθεύσει) για συντήρηση; Πες: Αυτά είναι στη ζωή αυτού του κόσμου, για εκείνους που πίστεψαν, (και) ακόμη καθαρότερα γι' αυτούς κατά την ημέρα της Κρίσεως. Έτσι εξηγούμε τις εντολές μας λεπτομερειακά, για το λαό εκείνον που αντιλαμβάνεται.» (Σούρα ελ-Έαράφ 7:32)

Ένα ακόμη έθιμο που απαγορεύτηκε την εποχή που κατέβαινε το Κοράνι σχετικά με το Χατζ ήταν το ταξίδι χωρίς προμήθειες. Κατά την προ-Ισλαμική περίοδο κάποιοι που ισχυρίζονταν ότι ήταν «Μουταουακίλουν», άτομα που `έχουν απόλυτη (μοιρολατρική) εμπιστοσύνη στο Θεό, ταξίδευαν για το Χατζ ζητιανεύοντας για τροφή καθόλη τη διάρκεια του ταξιδιού. Θεωρούσαν αυτού του είδους τη συμπεριφορά ως θεϊκό σημάδι και σαν ένδειξη της τόσο μεγάλης πίστης τους. Ωστόσο στο Κοράνι ορίζεται πως μία προϋπόθεση για το Χατζ είναι να διαθέτει κανείς επαρκείς προμήθειες για το ταξίδι: «...Και τότε πάρετε προμήθειες για το ταξίδι σας, το πιο καλό όμως εφόδιο είναι η ευσέβεια. Γι' αυτό σεβαστείτε Με! Ω σεις! που έχετε κατανόηση.» (Σούρα ελ-Μπάκαρα 2:197).

Με τον τρόπο αυτό, καταργήθηκαν όλες οι προ-Ισλαμικές πρακτικές που βασίστηκαν στην άγνοια και για μία ακόμη φορά

το Χατζ έγινε πρότυπο πίστης, δέους για το Θεό, αγνότητας, απλότητας και ασκητικότητας. Σήμερα όταν οι προσκυνητές φτάνουν στην Κάαμπα δε θα συναντήσουν την ελαφρότητα και τις εκδηλώσεις αυτές που απασχολούσαν τους προσκυνητές μιας άλλης εποχής.

Τώρα υπάρχει η ενθύμηση του Θείου σε κάθε βήμα, κίνηση και κάθε θυσία είναι αφιερωμένη σε Αυτόν. Αυτό το Χατζ είναι άξιο ανταμοιβής Παραδείσου, όπως είχε πει ο Προφήτης Μωχάμμεντ: «Η ανταμοιβή για ένα σωστό Χατζ δεν είναι κάτι λιγότερο από τον Παράδεισο».